

گفتگو

مصاحبه با

استاد سید جعفر شهیدی

س - منشأ اصلی اختلافات فرقه‌ای
بخصوص در قرون اخیر در بین مسلمین چه بوده
و حضرت عالی چه پیشنهادهایی برای رفع یا
کاهش اختلافات مؤثر می‌دانید؟

ج - چنانکه می‌دانید این اختلافها ریشه
عمیق و سابقه طولانی دارد و می‌توان گفت پس از
رحلت رسول - ص - نشانه‌های اختلاف پدید آمد و
در عصر عثمان نیرو گرفت و از حکومت معاویه به
جدایی کشید. در طول تاریخ کشمکش و گاهی
جدالها را موجب شد و در سدهٔ دهم و یازدهم
هجری به اوج رسید. اما در سدهٔ اخیر اندکی کاهش
یافت. علت آن به نظر بنده گذشته از تعصباتی که
گهگاه بوسیلهٔ دشمنان اسلام تقویت می‌شود، آگاه
نبودن عموم مسلمانان از حقیقت مذهب
یکدیگراست.

در نیم قرن اخیر که وسایل ارتباط جمعی
موجب شده است تا جهانیان از یکدیگر باخبر
شوند و خود را چون یک واحد انسانی به حساب
آورند تعصبات - لااقل در میان طبقهٔ دانشمند -
ضعیف شده و جای خود را به استدلال علمی داده
است. به عقیده بنده هر اندازه ارتباط علمای
اسلامی با یکدیگر بیشتر شود و هر اندازه که
حقیقت مذهب را روشنتر نشان دهند، از اختلافها
کاسته خواهد شد.

س - مراسم حج چه نقشی را در جهت
وحدت مسلمین می‌تواند داشته باشد؟

ج - حد اقل آن آشنایی مسلمانان با یکدیگر

است ولی در وضع فعلی این ارتباط کمتر میسر می‌شود؛ زیرا قسمت عمده این حاجیان بی‌سوادند تا چه رسد به اینکه زبان همدیگر را بدانند و از مشکلات یکدیگر مطلع شوند! ولی بهر حال حضور یک میلیون یا بیشتر از مسلمانان در خانه خدا و مراسم باشکوه نماز و دعای آنان خود جلوه‌ای خاص دارد.

س - منظور از روح بخشیدن به مراسم حج و به تعبیر حضرت امام خمینی - ره - برگزاری حج ابراهیمی چیست؟

ج - متأسفانه حج برای بسیاری از مسلمانان در آدابی ساده خلاصه شده که اگرچه از نظر فقهی درست و مجزی است اما غرض اصلی حج چیز دیگری است. امام - رضوان الله علیه - می‌خواهد مسلمانان، گذشته از انجام اعمال ظاهری حج، از حقیقت عرفانی حج هم آگاه شوند و بقول ناصر خسرو حج حاجیان چنین نباشد که:

رفته و مکه دیده آمده باز محنت بادیه خریده به سیم

س - رسالت محققان و پژوهشگران در گسترش فرهنگ حج و احیای ابعاد مختلف آن چیست؟

ج - آگاه ساختن مسلمانان - یا لاقلاً بیشتر آنان - از حقیقت حج است ولی تا شرایط فرستادن حاجی در استطاعت مالی آنان خلاصه شود، حج به معنای واقعی آن و آنچنانکه امام صادق - ع - آن را وصف فرمود تحقق نخواهد یافت.

س - در پایان مایلم از پیشنهادات و نظرات حضرت تعالی در زمینه هرچه بهتر و باشکوهتر برگزار شدن این آیین محمدی - ص - و احیاناً ذکر کاستی‌ها و نواقصی که مشاهده می‌فرمایید استفاده کنیم.

ج - آنچه به نظر من مهم است و بارها تذکر داده‌ام آموزش حاجیان است پیش از فرستادن آنان به این سفر - نه تنها آموزاندن مناسک بلکه - آگاه ساختن آنان از اهمیت این سفر. نظر من این است که در کنار آزمایش جسمی حاجیان، آزمایش علمی و عقلی هم از آنان به عمل آید و کسانی را که اصلاً نمی‌دانند کجا می‌روند و برای چه می‌روند موظف کنند، یکسال یا بیشتر قبل از مراسم حج در این کلاسها حاضر شوند و آموزش ببینند تا سفر آنان از سفر تجارتنی به سفر روحانی و الهی مبدل شود، ان شاء الله.

